

HISTÒRIA D'ESPANYA

2N BATXILLERAT

INTRODUCCIÓ

La Història d'Espanya és una matèria comuna per a totes les modalitats de Batxillerat i pretén aprofundir en el desenrotllament del pensament històric de l'alumnat. Esta matèria aporta un marc de pensament que permet comprendre la dimensió temporal i causal dels fenòmens històrics, dels motius de les accions humanes, comparar diverses alternatives de solució a problemes, considerar l'evolució històrica com una successió d'encreuaments on la decisió humana és fonamental i on els conflictes socials cobren sentit.

L'aprenentatge històric també fomenta el gust per indagar sobre el passat, plantejar-se preguntes i tractar de respondre-les usant de manera crítica una varietat de fonts per a seleccionar la informació rellevant i interrelacionar-la a fi de comprendre els fets i processos històrics clau. Precisament, esta forma de construir el coneixement històric dóna lloc a l'existència de possibles interpretacions dels fets històrics els arguments de les quals basats en evidències són debatuts contínuament. Açò suposa admetre que la història és un coneixement obert i en construcció, al mateix temps que rigorós i crític.

La Història d'Espanya té com a objecte l'estudi dels processos històrics que ens permeten entendre el nostre present en la seua complexitat i diversitat. El coneixement històric és així el resultat d'un diàleg permanent entre passat i present: la nostra mirada actual dóna sentit al coneixement dels canvis històrics i, al seu torn, el coneixement del passat enriqueix la nostra comprensió del present. Este diàleg permanent assegura nous aprenentatges.

La Història d'Espanya constituïx un context particular del coneixement històric i per això permet abordar la reflexió sobre la realitat en què vivim en relació amb els seus fonaments més llunyans i més pròxims. Afavorix una mirada cap al present propi que és enriquida des de l'anàlisi i la reflexió més profunda i crítica. Per tant, el seu aprenentatge contribuïx a la formació intel·lectual de l'alumnat al dotar-lo d'una perspectiva més rigorosa sobre el present i al dotar-lo de criteris per a situar-se davant dels problemes actuals. Contribuïx també a la seua formació com a ciutadà responsable, conscient dels seus drets i obligacions, de la seua herència rebuda i del seu compromís amb les generacions futures.

La Història d'Espanya oferix una visió de conjunt dels processos històrics fonamentals dels territoris que configuren l'actual Estat espanyol, sense oblidar per això la seua pluralitat interna i la seua pertinença a altres àmbits més amplis, com l'europeu i l'iberoamericà. Esta matèria comprén, en l'anàlisi dels processos històrics, tant els aspectes compartits com els diferencials.

La selecció i organització de continguts respon a este plantejament i estan estretament lligats als criteris d'avaluació. En efecte, si en l'organització dels blocs es reconeix una seqüència de processos i períodes històrics, en els criteris s'ha buscat una redacció en què s'incidix en aquells components que configuren el pensament històric: la noció de canvi i continuïtat, l'explicació històrica, l'ús de fonts i evidències, la duració i cronologia dels processos, la comprensió i la interpretació històriques i l'adopció d'una perspectiva històrica. Tots estos són necessaris per a una comprensió profunda dels fets i processos històrics inclosos en cada bloc.

El bloc inicial té un caràcter transversal que condiona la selecció de continguts de les seqüències didàctiques i de la programació. Este bloc reünix continguts que constituïxen la base de l'aprenentatge històric i prefiguren un marc metodològic flexible per a dissenyar les activitats. Plantejar-se preguntes i planificar una indagació, seleccionar i organitzar la informació, buscar evidències, analitzar-les i interpretar-les i elaborar conclusions i comunicar-les constituïxen accions metodològiques, lligades a tipus de pensament, de gran valor per al desenrotllament de l'autonomia intel·lectual de l'alumnat. Altres continguts es referixen al

desenrotllament d'estratègies que potencien l'aprenentatge entre iguals, la gestió de projectes individuals i grupals i l'autoregulació del procés d'aprenentatge. Els continguts d'este bloc són transversals respecte als altres blocs i tenen un caràcter de progrés qualitatiu.

Els següents blocs s'organitzen al voltant de processos històrics que guarden relació entre si i una seqüència que s'aproxima a l'orde cronològic. Cal tindre en compte que són processos de distinta naturalesa i duració i que poden desenrotllar-se simultàniament perquè la seua definició no deixa de ser una construcció de la historiografia. Açò és especialment destacable en el bloc 2 en què se seleccionen aquells processos i fets previs a la contemporaneïtat però que són rellevants per a comprendre-la. Els esmentats processos van des de la formació de les primeres societats en la península Ibèrica, la integració en estructures polítiques i culturals més àmplies i el resultat de la qual és el llegat grecoromà, la instauració de la monarquia visigoda com a marc d'un procés de ruralització i que obri el pas a les societats medievals marcades per la conquesta musulmana de la Península i la creació dels regnes cristians la dinàmica interna secular de la qual confluirà en un procés de formació de les societats medievals i de la centralització monàrquica que culminarà en la Monarquia hispànica i la seua relació amb un context internacional més complex. Este bloc té un caràcter introductor pel que haurà de tindre's en compte el grau de profunditat en l'estudi dels diferents processos històrics.

Els següents blocs s'articulen entorn de la contemporaneïtat que té una major rellevància en el conjunt de l'assignatura. Així, el bloc 3 aborda la crisi de l'Antic Règim. En esta crisi convergixen alguns dels problemes socials, econòmics i polítics apuntats en al bloc anterior, però ara enfocats cap als projectes polítics que tracta de solucionar-los. Per tant, este bloc se centra en els moments d'inflexió en què s'apunten els canvis que determinaran la contemporaneïtat.

Els següents blocs aborden ja els processos propis de l'Edat Contemporània a Espanya i que són molt semblants als que van afectar altres països europeus pròxims. El bloc quart se centra en el procés de construcció de l'estat liberal. Un procés discontinu en què pugnen les forces que tracten de fundar un règim liberal davant d'aquells que opten per un retorn a l'absolutisme. El conflicte consegüent és paral·lel al que ocorre a bona part d'Europa i és el rerefons per a entendre les característiques del nou règim, de les seues contradiccions i limitacions que aconseguiran un punt crític en el Sexenni Revolucionari. És també el moment on té lloc la formació d'una societat capitalista com a resultat de les reformes liberals i la incipient industrialització.

El següent bloc estudia la Restauració i l'original sistema polític ideat per Cánovas per a superar els problemes que van marcar el període anterior. En este bloc també s'estudia en una perspectiva històrica els canvis econòmics i socials que acompanyen el triomf del capitalisme i que originaran nous problemes econòmics i conflictes socials. Entre estos destaca el desenrotllament desigual de les regions espanyoles i l'aparició de reivindicacions nacionalistes que aguditzen els problemes polítics relatius a l'organització territorial de l'estat que s'afigen al paper exercit per l'exèrcit i l'església en la configuració del sistema polític. Un altre protagonista fonamental d'este període és el moviment obrer. La conjunció dels problemes econòmics, socials i polítics, aguditzats per crisis puntuals conduiran a la crisi del sistema de la Restauració i a la busca d'alternatives com la de caràcter autoritari que va ser la dictadura de Primo de Rivera.

El bloc 6 aborda una nova temptativa de solució a la crisi del sistema de la Restauració, en este cas de caràcter democràtic: la II República. Les seues reformes dirigides a solucionar els problemes que venien del segle anterior van generar una creixent conflictivitat social i política a la qual va contribuir el context internacional. En esta situació el fallit colp d'estat dirigit per militars va desencadenar la Guerra Civil i el seu desenllaç va donar pas a la instauració d'una dictadura.

El bloc 7 comprén l'evolució de la dictadura del general Franco. La seua llarga duració requerix una explicació on es tinguen en compte els mecanismes de repressió, els suports socials, la seua base de legitimitat i el context internacional. La mateixa dinàmica del règim va generar les seues contradiccions i va provocar la seua crisi a l'abric de la qual es van forjar diverses alternatives polítiques.

Finalment, el bloc 8 permet endinsar-se en la història recent, un referent constant en els debats sobre els problemes actuals. És important situar-ho en perspectiva històrica com un període no exempt de profunds conflictes, però la seua forma d'afrontar-los ha facilitat la instauració i consolidació d'un règim democràtic amb tot el que això significa inclòs les possibilitats de millora, els seus límits i carències. Precisament, la Història d'Espanya aporta un referent intel·lectual fonamental

per a entendre en profunditat el sentit històric de la ciutadania en un estat democràtic.

Esta matèria es configura també amb la integració d'una sèrie d'elements transversals que s'ajuden a fusionar la resta d'elements curriculars. Estos elements relatius a l'àmbit de la comunicació, l'ús de les TIC, l'educació cívica i constitucional i l'emprenedoria estan integrats, al seu torn, en el desenrotllament de les competències claus al desenrotllament de les quals contribuïx esta matèria.

En un lloc destacat està la seua contribució a la competències socials i cíviques a l'aportar una sèrie de coneixements, estructures de pensament, habilitats i actituds necessaris per a interpretar fenòmens i problemes socials en contextos cada vegada més complexos, participar en la presa de decisions informada i abordar els conflictes de forma creativa des del diàleg, el respecte mutu i les conviccions democràtiques. L'aprenentatge històric permet endinsar-se en el coneixement del funcionament de la societat, en els canvis i les resistències que estos poden generar, de les possibilitats de l'acció humana, de la seua capacitat d'elecció davant de desafiaments vitals, la construcció de valors com el de la llibertat personal, la solidaritat, el respecte o la justícia. Estos coneixements i valors són la base per a l'acció i la participació ciutadana crítica i responsable en diversos àmbits. Esta participació es basa en el diàleg igualitari i el respecte a les diferències entre grups des del referent dels drets humans.

El coneixement de diverses expressions culturals i la seua comprensió com a fenòmens socials és una altra de les finalitats d'esta matèria com a reflex de les mentalitats que són producte del canvi i, al mateix temps, intèrprets i factors d'este. Estes manifestacions constitueixen part del nostre patrimoni i de les nostres senyes d'identitat com a societat. La Història d'Espanya contribuïx a prendre consciència del valor i significat d'este llegat.

Des d'esta matèria també es promou el desenrotllament de les competències bàsiques en ciència i tecnologia per mitjà de la introducció als mètodes del coneixement científic, l'esperit crític, el raonament basat en evidències.

La naturalesa dels aprenentatges d'esta matèria està molt vinculada al desenrotllament de la competència en comunicació lingüística perquè subratlla la necessitat de comprendre un ampli ventall de textos continus i discontinus (mapes, taules gràfiques, infografies, línies de temps) presentats en diferents formats i utilitzats com a fonts l'exploració didàctica dels quals requereix habilitats com extraure informació rellevant, interpretar-la o reflexionar sobre la seua estructura. També necessita l'expressió per mitjà de diversos tipus de textos lligada a l'elaboració de coneixement a través del diàleg, la comunicació d'idees i conclusions en què l'organització coherent de la informació, la seua adequació a la situació comunicativa o l'ús d'un vocabulari adequat és important.

En esta línia, la competència digital és reforçada ja que gran part de l'obtenció, registre, interpretació i comunicació del coneixement es fa a través de mitjans digitals, Internet i per mitjà de les TIC. El seu aprofitament en l'aprenentatge requereix el maneig responsable de diversos instruments i programes per a obtenir informació, filtrar-la de manera crítica, crear continguts, compartir-los i interactuar en la xarxa.

Esta matèria ofereix moltes possibilitats per a desenrotllar la competència per a aprendre a aprendre, perquè potencia la reflexió sobre un mateix com a aprenent, sobre les estratègies que més s'ajusten als requeriments de la tasca i al seu grau de destresa. Sobretot des del bloc inicial es tracten aspectes que configuren esta competència com el plantejament de preguntes, fer plànols, obtenir informació i avaluar-la. Així mateix, es promou la confiança en les seues possibilitats i la participació en situacions d'aprenentatge cooperatiu.

Finalment, contribuïx a la competència de sentit d'iniciativa i esperit emprenedor al potenciar la seua autonomia progressiva en la presa de decisions i planificació d'actuacions, en la resolució de problemes de temàtica social i a potenciar el seu sentit crític i sentit de la responsabilitat.

La selecció dels diferents tipus de continguts organitzats en blocs enfocats al desenrotllament de les competències bàsiques i la inclusió dels temes transversals té implicacions metodològiques i en l'avaluació. Així, per a l'aprenentatge de la Història d'Espanya és necessari promoure la participació de l'alumnat a través de la cooperació i el diàleg constant. Un altre principi és potenciar l'aprenentatge basat en la indagació individual o col·lectiva on s'afavorix la col·laboració, l'elaboració de

projectes i la seua avaluació, la diversificació de les estratègies i recursos. És el plantejament metodològic el que donarà sentit a la utilització de diversos procediments i tècniques i, per tant, a l'elaboració de seqüències didàctiques.

L'aprenentatge competencial implica canvis profunds en els mètodes que hui predominen en les aules en l'ensenyança d'esta matèria. El plantejament metodològic ha d'induir els alumnes a mobilitzar els seus recursos per a dur a terme exercicis. Per això, l'elecció de diferents models didàctics ha de contribuir a crear ambients motivadors encaminats a dur a terme pràctiques socials que donen sentit als esmentats aprenentatges i comprometen l'alumnat amb el seu aprenentatge i participació social.

L'avaluació dels aprenentatges de caràcter competencial situa en un primer pla l'ús de criteris. Estos al·ludixen a diverses situacions en què l'alumnat ha d'utilitzar de manera integrada, per mitjà de diversos processos cognitius i afectius, els seus coneixements, habilitats i actituds així com l'ús de diversos recursos en una sèrie de contextos-tipus, que el docent haurà de seleccionar i concretar en l'aula. També la seua redacció aporta detalls sobre la naturalesa d'execució (com, amb què, per a què, on, quan, etc.). És important destacar que els criteris estan configurats com un referent del progrés d'aprenentatge i que per a això és important considerar els corresponents a l'assignatura de Geografia i Història en l'ESO. La complexitat de l'aprenentatge en Història d'Espanya unit a l'enfocament competencial que se li dona fa necessari ampliar la varietat de procediments i instruments d'avaluació en combinació amb els criteris. L'ús de rúbriques, dossiers d'aprenentatge, llistes de comprovació, etc. proposen anar més enllà de la diversitat dels exàmens i integrar l'avaluació en el mateix procés d'aprenentatge.

Finalment, la conjunció dels elements del currículum està pensat per a atendre la diversitat des d'una perspectiva inclusiva. El currículum proposa diversos tipus de continguts i destaca aquells que afavorixen l'aprenentatge basat en el desenrotllament del pensament i la selecció de continguts rellevants per a entendre el món del present. Els enfocaments metodològics afavorixen la participació i implicació de l'alumnat. Estos enfocaments inclouen i donen coherència a l'ús de múltiples recursos, des de manuals escolars fins a informació presentada a través de diversos formats i mitjans, i a diferents procediments que poden afavorir distints estils d'aprenentatge. Tot això facilitarà l'atenció a la diversitat a l'aula, alhora que dota l'alumne d'una forma general d'actuar per a aprendre seguint una sèrie de passos inspirats en la racionalitat científica. Finalment, des de l'avaluació també s'afavorix l'atenció a la diversitat a partir del fet que els criteris adopten una seqüència progressiva i diferenciada que permet identificar els aprenentatges bàsics i que es proposen diversos instruments i procediments per a avaluar els diferents aprenentatges que ens aproximen a una avaluació autèntica.

Continguts i criteris de l'assignatura Història d'Espanya

Curs 2n Batxillerat

Bloc 1: Continguts comuns a l'aprenentatge d'Història d'Espanya. Curs 2n Batxillerat		
Continguts	Criteris d'avaluació	Competències
Estratègies per a definir problemes i formular preguntes i hipòtesis sobre les causes i conseqüències, sobre els canvis i continuïtats relatius a fets històrics de la Història d'Espanya. Estratègies per a l'elaboració de guions o plans d'indagacions sobre processos històrics de forma col·lectiva preveient els recursos i fonts	BL1.1. Planificar la realització d'una indagació sobre les causes i conseqüències de fets i processos relatius a la història d'Espanya, definir problemes a partir de preguntes i hipòtesi i proposar un pla ordenat i flexible d'accions que facilite la selecció d'informació i recursos a partir de fonts diverses, l'organització del temps necessari i del treball individual i	CAA CIEE

<p>d'informació necessaris amb l'orientació del professor. Aportació de solucions originals als problemes relatius a fets històrics.</p> <p>Pensament mitjans-fi. Pensament alternatiu. Pensament de perspectiva. Pensament alternatiu.. Pensament causal i conseqüencial.</p> <p>Responsabilitat i eficàcia en la resolució de tasques.</p> <p>Procés estructurat de presa de decisions. Càlcul d'oportunitats i riscos.</p> <p>Estratègies de supervisió i resolució de problemes.</p> <p>Avaluació de processos i resultats. Valoració de l'error com a oportunitat.</p> <p>Ús de diversos procediments per a obtenir i seleccionar informació sobre fets històrics a partir de fonts variades presentats en diferents llenguatges: verbal, audiovisual, cartogràfic, estadístic pertanyents a diversos gèneres i obtinguts per diversos mitjans.</p> <p>Ús de buscadors en Internet: consideració de la qualitat, fiabilitat i caire de les fonts.</p> <p>Classificació i ús crític de fonts d'informació. Procediments de citació de fonts.</p> <p>Ús d'estratègies de comprensió lectora i oral adequades al seu nivell.</p> <p>Foment d'estratègies d'animació a la lectura de textos de divulgació d'Història d'Espanya.</p> <p>Ús de diversos procediments per a la classificació, organització, anàlisi i representació de la informació: esquemes, mapes conceptuals, taules i línies de temps.</p> <p>Ús de procediments d'anàlisi de diversos documents per a establir comparacions, identificar els canvis i continuïtats, les relacions de causalitat entre diversos fets artístics.</p> <p>Ús d'eines TIC per a organitzar (marcadors socials), interpretar la informació i crear continguts en diferents formats: textos, línies de temps, bloc, <i>wiki</i>, web, presentació de diapositives, murals, pòsters, vídeo, debats, exposicions orals, etc.</p> <p>Habilitats de comunicació pròpies del seu nivell.</p> <p>Assumpció de distints rols en equips de treball.</p> <p>Solidaritat, tolerància, respecte i amabilitat.</p> <p>Tècniques d'escolta activa.</p>	<p>grupal.</p> <p>BL1.2. Seleccionar i organitzar la informació rellevant, d'acord amb uns objectius previs, a partir de la comprensió de textos orals i escrits, continus i discontinus, usats com a fonts, als quals es pot accedir a través de diversos mitjans (biblioteques, Internet, museus) i aplicar estratègies, d'acord amb el seu nivell, de busca, registre, selecció i organització de la informació i decidir si tals fonts són adequades, fiables, suficients i si tenen algun caire per la seua procedència i context de creació.</p> <p>BL1.3. Interpretar les dades, evidències i informació històrica per mitjà de la seua representació en forma de gràfiques, línies de temps, diagrames, taules, mapes conceptuals o esquemes i evitar juís valor sobre el passat en termes de normes i valors del present.</p> <p>BL1.4. Comunicar de forma oral o per escrit el procés d'aprenentatge i els seus resultats per mitjà de textos corresponents a diversos gèneres, complir els requisits formals, l'adequació, la coherència i la correcció gramatical corresponent al seu nivell educatiu per a transmetre de forma organitzada els seus coneixements, interactuar en diversos àmbits amb un llenguatge no discriminatori i utilitzar amb precisió la terminologia conceptual adequada.</p> <p>BL1.5. Usar diferents eines informàtiques per a buscar, seleccionar i emmagatzemar diversos documents, considerats com a fonts, de forma contrastada en mitjans digitals i col·laborar i comunicar-se per a elaborar continguts i interpretar-los compartint la esta informació en entorns virtuals d'aprenentatge i adoptar un comportament que previnga males pràctiques.</p> <p>BL1.6. Organitzar un equip de treball distribuïnt responsabilitats i gestionant recursos perquè tots els seus membres participen i arriben a les metes comunes, influir positivament en els altres generant implicació en la tasca i utilitzar el diàleg igualitari per a resoldre conflictes i discrepàncies actuant amb responsabilitat i sentit ètic</p>	<p>CCL CD CAA</p> <p>CCL CD CAA</p> <p>CAA CCL</p> <p>CD CCL CAA</p> <p>CSC CAA</p>
---	---	---

<p>Diàleg igualitari. Coneixement d'estructures i tècniques d'aprenentatges cooperatiu. Imaginació i creativitat. Autoconeixement. Valoració de fortaleces i debilitats. Autoconcepte positiu. Proactivitat. Autoregulació d'emocions, control de l'ansietat i incertesa i capacitat d'automotivació. Resiliència, superar obstacles i fracassos. Perseverança, flexibilitat. Procés estructurat de presa de decisions. Responsabilitat. Sentit crític.</p>	<p>BL1.7. Gestionar de forma eficaç tasques o projectes, fer propostes creatives i confiar en les seues possibilitats, mostrar energia i entusiasme durant el seu desenrotllament, prendre decisions raonades assumint riscos i responsabilitzar-se de les accions pròpies i de les seues conseqüències.</p> <p>BL1.8 Buscar i seleccionar informació sobre entorns acadèmics i professionals vinculats amb la història del món contemporani i analitzar els coneixements, habilitats i competències necessàries per al seu desenrotllament i comparar-les amb les pròpies aptituds i interessos per a generar alternatives davant de la presa de decisions vocacional.</p>	<p>SIEE</p> <p>SIEE</p>
---	---	-------------------------

Bloc 2: Les arrels històriques d'Espanya. Curs 2n Batxillerat		
Continguts	Criteris d'avaluació	Competències
<p>La prehistòria: els primers pobladors: formes de vida i organització social. La pintura cantàbrica i llewantina. Les societats agràries. La importància de la metal·lúrgia i el comerç. Els pobles preromans: tartessos, celtes i ibers. La influència de les colonitzacions. Hispania romana: conquesta i romanització de la Península; el llegat cultural romà. La monarquia visigoda: ruralització de l'economia; el poder de l'Església i de la noblesa. A l'Àndalus: la conquesta musulmana de la península Ibèrica; evolució política; revitalització econòmica i urbana; estructura social; religió, cultura i art. La formació dels regnes cristians fins a del segle XIII: el procés de conquesta i repoblació. El Regne de València. La base del poder dels privilegiats: el domini de la terra per mitjà de la conquesta, les polítiques matrimonials i les donacions. L'expansió del règim senyorial i els conflictes socials. La societat medieval: privilegiats i no privilegiats</p>	<p>BL2.1. Reconéixer els principals fets i processos històrics de la península Ibèrica des de la prehistòria fins a la desaparició de la monarquia visigoda situant-los cronològicament per mitjà de línies de temps i identificar els canvis fonamentals, les seues causes i conseqüències.</p> <p>BL2.2. Explicar el procés de conquesta i colonització peninsular com resultat de la relació de forces marcada per la dinàmica política d'al-Àndalus i la dels regnes cristians i relacionar la distinta evolució d'estos regnes amb la concepció patrimonial de la monarquia i la noblesa a través de mapes històrics i arbres genealògics.</p> <p>BL2.3. Analitzar l'evolució de l'estructura social dels regnes cristians i assenyalar els canvis que van conduir a la formació del règim senyorial i a una societat estamental basada en el privilegi i explicar els conflictes socials resultants a partir del contrast de fonts històriques.</p> <p>BL2.4. Exemplificar les influències mútues entre cristians, musulmans i jueus a partir d'exemples com el Camí de Santiago o l'Escola de Traductors</p>	<p>CSC</p> <p>CSC</p> <p>CSC</p> <p>CSC</p>

<p>Els regnes cristians en la Baixa Edat Mitjana (segles XIV i XV): crisi agrària i demogràfica; les tensions socials; l'enfortiment del poder monàrquic en els diversos regnes i el naixement de les Corts.</p> <p>Convivència i conflictes entre musulmans, cristians i jueus.</p> <p>El Camí de Sant Jaume i l'Escola de Traductors de Toledo com a centres d'intercanvi cultural. Les manifestacions artístiques del romànic i del gòtic i la influència cultural europea.</p> <p>Estratègies per a l'enfortiment del poder monàrquic desenrotllades pels Reis Catòlics: la unió dinàstica de Castella i Aragó; la reorganització de l'Estat; la política religiosa; la conquesta de Granada; el descobriment d'Amèrica; la incorporació de Navarra; les relacions amb Portugal.</p> <p>L'auge de l'Imperi en el segle XVI (Carles I i Felip II): les bases del poder de la Monarquia Hispànica i de la seua expansió territorial: els conflictes interns, la lluita contra el protestantisme i per l'hegemonia a Europa i el Mediterrani. L'exploració i colonització d'Amèrica; la política econòmica respecte a Amèrica, la revolució dels preus i el cost de l'imperi.</p> <p>Crisi i decadència de l'imperi en el segle XVII: els favorits; l'expulsió dels moriscos; els projectes de reforma d'Olivares; la guerra dels Trenta Anys i la pèrdua de l'hegemonia a Europa en favor de França; les rebel·lions de Catalunya i Portugal en 1640; Carles II i el problema successori; la crisi demogràfica i econòmica.</p> <p>La Guerra de Successió: una contesa civil i europea; la Pau d'Utrecht i el nou equilibri europeu.</p> <p>El Segle d'Or espanyol: de l'Humanisme a la Contrareforma; Renaixement i Barroc en la literatura i l'art. El paper de mecenatge de la Monarquia i la seua funció política.</p>	<p>de Toledo i comprovar si estes relacions eren semblants en els àmbits social i polític o si van sorgir conflictes que van afectar la convivència recolzant-se en evidències històriques.</p> <p>BL2.5. Contrastar les pervicències medievals i els fets rellevants que obrin el camí a la modernitat del regnat dels Reis Catòlics i argumentar per què és considerat com una etapa de transició entre l'Edat Mitjana i l'Edat Moderna.</p> <p>BL2.6. Explicar l'evolució i expansió de la Monarquia Hispànica durant el segle XVI, recolzant-se en mapes històrics i debatre la seua decadència en el segle XVII fent referència a la crisi econòmica i demogràfica interna i a les relacions conflictives internacionals, a partir de textos historiogràfics que permeten comparar diverses interpretacions sobre l'esmentada decadència.</p> <p>BL2.7. Reconèixer les grans aportacions culturals i artístiques del Segle d'Or espanyol i relacionar el seu procés de creació i el seu ús social amb les demandes i interessos de la monarquia, la noblesa i l'església com a mecenes a partir de fonts històriques i altres de tipus secundari obtingudes de forma guiada en Internet.</p>	<p>CSC</p> <p>CSC</p> <p>CSC</p>
--	---	----------------------------------

Bloc 3: L'Antic Règim i la seua crisi. Curs 2n Batxillerat		
Continguts	Criteris d'avaluació	Competències
<p>Noció de canvi i continuïtat. La perspectiva històrica i interpretació de fets i processos històrics.</p> <p>Guerra de Successió i canvi dinàstic. Les reformes institucionals: el Decret</p>	<p>BL3.1. Examinar les reformes administratives, polítiques i econòmiques promogudes per la dinastia borbònica al llarg del segle XVIII i els conflictes i resistències que van generar i relacionar-les amb les propostes dels</p>	<p>CSC</p>

<p>de Nova Planta i el nou model d'Estat; l'administració a Amèrica; la Hisenda Real; les relacions Església-Estat; els pactes de família amb França</p> <p>La Il·lustració a Espanya: el Despotisme Il·lustrat; el nou concepte d'educació; les societats econòmiques d'amics del país; el paper de la premsa</p> <p>Els límits del reformisme borbònic: el manteniment de la propietat vinculada, la falta d'ingressos fiscals i l'exempció dels privilegiats, el control de l'aristocràcia dels mecanismes de poder.</p> <p>L'economia i la política econòmica: la recuperació demogràfica; els problemes de l'agricultura, la indústria i el comerç; la liberalització del comerç amb Amèrica; l'arrancada econòmica de Catalunya. Catalunya.</p> <p>L'impacte de la Revolució Francesa: les relacions entre Espanya i França.</p> <p>L'agudització de la crisi de l'Antic Règim: els problemes de la Hisenda; el desprestigi de la Monarquia; els motins populars.</p> <p>La Guerra de la Independència; el primer intent de revolució liberal, les Corts de Cadis i la Constitució de 1812.</p> <p>El regnat de Ferran VII: la restauració de l'absolutisme; el Trienni Liberal; la reacció absolutista en el context europeu.</p> <p>L'emancipació de l'Amèrica espanyola: el protagonisme crioll; les fases del procés; les repercussions per a Espanya.</p> <p>L'obra de Goya com a testimoni de l'època.</p>	<p>il·lustrats utilitzant com a fonts els textos de difusió de les seues idees a través dels seus informes, discursos, articles periodístics o cartes.</p> <p>BL3.2. Debatre els límits i contradiccions de les polítiques reformistes desenrotllades en el segle XVIII tenint en compte els problemes que van afrontar i els resultats obtinguts per mitjà de la comparació de diverses interpretacions historiogràfiques.</p> <p>BL3.3. Reconèixer les implicacions de la Revolució francesa en la percepció i en les decisions dels grups dirigents i exemplificar les contradiccions i els conflictes a què s'enfrontava l'Antic Règim a partir de testimonis de coetanis.</p> <p>BL3.4. Interpretar la labor legislativa de les Corts de Cadis com una resposta des de l'ideari del liberalisme a la crisi de l'Antic Règim a partir d'una selecció d'articles de la constitució de 1812 i relacionar el procés de la seua redacció amb el context de la Guerra d'Independència i la confrontació dels projectes polítics d'absolutistes, liberals i reformistes.</p> <p>BL3.5. Constatar la lluita entre liberals i absolutistes al llarg del regnat de Ferran VII i com determinen les fases del seu regnat i els fets més destacats en una línia de temps i explicar la fallida de la Monarquia Absoluta tenint en compte les seues contradiccions internes i el procés d'independència de les colònies americanes.</p> <p>BL3.6. Relacionar les pintures i gravats de Goya amb els esdeveniments d'este període i descobrir el seu valor com a font històrica reconeixent la seua capacitat crítica i la seua perspectiva davant dels esdeveniments de què va ser testimoni.</p>	<p>CSC</p> <p>CSC</p> <p>CSC</p> <p>CSC</p> <p>CSC</p> <p>CSC CEC</p>
--	---	---

Bloc 4: La construcció de l'Estat liberal (1833-1874). Curs 2n Batxillerat

Continguts	Criteris d'avaluació	Competències
------------	----------------------	--------------

<p>El triomf i consolidació del liberalisme en el regnat d'Isabel II: els primers partits polítics; el protagonisme polític dels militars; el procés constitucional; la legislació econòmica de signe liberal; la societat liberal-burguesa.</p> <p>El carlisme com a últim bastió absolutista: ideari i suports socials; les dos primeres guerres carlines.</p> <p>El Sexenni Democràtic: la revolució de 1868 i la caiguda de la monarquia isabelina; la busca d'alternatives polítiques, la monarquia d'Amadeu I, la Primera República; la guerra de Cuba, la tercera guerra carlina, la insurrecció cantonal.</p> <p>Els inicis del moviment obrer espanyol: les condicions de vida d'obrers i llauradors; l'Associació Internacional de Treballadors i la influència dels corrents anarquistes i socialistes.</p>	<p>BL4.1. Analitzar els canvis polítics, econòmics i socials que va suposar la formació de l'estat liberal considerant els diferents corrents ideològics i el paper dels seus principals protagonistes, per mitjà d'una selecció comparativa de fragments de textos de caràcter jurídic i relacionar estos canvis amb les bases socials que els van recolzar o s'hi van oposar, amb els seus referents ideològics i amb els conflictes que van generar.</p>	CSC
	<p>BL4.2. Interpretar la dinàmica del Sexenni revolucionari com un període de busca d'alternatives democràtiques a la monarquia isabelina i especificar els grans conflictes interns i externs als quals van haver d'enfrontar-se els governs successius amb el suport d'una línia de temps en què s'indiquen els principals esdeveniments.</p>	CSC
	<p>BL4.3. Descriure els canvis i les continuïtats en les condicions de vida de les classes treballadores i de la burgesia lligades a les reformes liberals i relacionar-les amb els conflictes que van protagonitzar i els inicis del moviment obrer a Espanya des d'una perspectiva internacional a partir de textos historiogràfics, periodístics i imatges</p>	CSC

Bloc 5: La Restauració i la seua crisi. Curs 2n Batxillerat

Continguts	Criteris d'avaluació	Competències
<p>Teoria i realitat del sistema canovista: la inspiració en el model anglès, la Constitució de 1876 i el bipartidisme; el torn de partits, el caciquisme i el frau electoral. L'oposició al sistema: catalanisme, nacionalisme basc, regionalisme gallec i moviment obrer.</p> <p>Els èxits polítics: estabilitat i consolidació del poder civil; la liquidació del problema carlí; la solució temporal del problema de Cuba.</p> <p>La pèrdua de les últimes colònies i la crisi del 98: la guerra de Cuba; el regeneracionisme. Els intents de modernització del sistema: el revisionisme polític dels primers governs d'Alfons XIII; l'oposició de republicans, nacionalistes i moviment obrer.</p> <p>Canvis econòmics i socials: Característiques i evolució de la població</p>	<p>BL5.1. Contrastar la concepció del sistema polític de la Restauració amb el seu funcionament real per mitjà de l'anàlisi dels problemes de caràcter polític, social, regional religiós i militar i argumentar en quin grau va superar alguns dels problemes del període isabelí i quins van ser els seus límits a l'afrontar els reptes que plantejava la integració dels nacionalismes i del moviment obrer en el sistema polític.</p> <p>BL5.2. Explicar la crisi del 98 com a manifestació de les limitacions del règim de la Restauració distingint causes internes i externes i relacionar estos fets amb les crítiques del regeneracionisme i la seua exigència de reformes polítiques utilitzant com a fonts alguns documents significatius</p>	<p>CSC</p> <p>CSC</p>

<p>espanyola. L'economia en el segle XIX. El retard i l'estancament agrari. Els efectes de la desamortització i del proteccionisme. La industrialització: la indústria tèxtil catalana, la siderúrgia i la mineria. Les dificultats dels transports: els condicionaments geogràfics; la xarxa de ferrocarrils. El comerç: proteccionisme davant de lliurecanvisme. Les finances: la pesseta com a unitat monetària; el desenrotllament de la banca moderna; els problemes de la Hisenda; les inversions estrangeres.</p> <p>El desenrotllament desigual regional i els desequilibris territorials.</p> <p>L'impacte dels esdeveniments exteriors: la intervenció al Marroc; la Primera Guerra Mundial; la Revolució Russa. Els conflictes socials: la Setmana Tràgica de Barcelona; la crisi general de 1917; el "trienni bolxevic" a Andalusia.</p> <p>La dictadura de Primo de Rivera: Directori militar i Directori civil; el final de la guerra del Marroc; la caiguda de la dictadura; l'afonament de la Monarquia.</p> <p>Creixement econòmic i canvis demogràfics en el primer terç del segle: els efectes de la Guerra Mundial en l'economia espanyola; l'intervencionisme estatal de la Dictadura; la transició al règim demogràfic modern; els moviments migratoris; el transvasament de població de l'agricultura a la indústria.</p> <p>L'Edat de Plata de la cultura espanyola :de la generació del 98 a la del 36. El paper dels intel·lectuals.</p>	<p>escrits pels intel·lectuals regeneracionistes.</p> <p>BL5.3. Analitzar els canvis i continuïtats en l'evolució de la població i l'economia espanyoles al llarg del XIX i principis del XX i posar en perspectiva històrica les mesures adoptades pels governs i el debat entre proteccionistes i lliurecanvistes en el context de les dificultats per al desenrotllament econòmic i la superació dels desequilibris territorials.</p> <p>BL5.4. Interpretar la dictadura de Primo de Rivera com una solució autoritària a la crisi del sistema polític de la Restauració explicant per què es va arribar a esta tenint en compte les contradiccions del sistema de la Restauració, els límits de les seues reformes i les conseqüències de la I Guerra Mundial i constatar el seu fracàs com resultat dels límits de les seues mesures intervencionistes, les seues contradiccions i l'activitat de l'oposició.</p> <p>BL5.5. Reconèixer la importància de l'Edat de Plata de la cultura espanyola, exposar les aportacions de les generacions i figures més representatives i destacar el protagonisme dels intel·lectuals en la vida cultural i política assenyalar la seua influència en la labor de la II República.</p>	<p>CSC</p> <p>CSC</p> <p>CSC</p>
--	---	----------------------------------

Bloc 6: La Segona República. La Guerra Civil en un context de crisi internacional (1931-1939). Curs 2n Batxillerat		
Continguts	Criteris d'avaluació	Competències
<p>Nocions de crisi, guerra i revolució.</p> <p>El context internacional: la crisi del 1929, la crisi dels estats liberals i l'auge dels feixismes.</p> <p>El bienni reformista: la Constitució de 1931; la política de reformes; l'Estatut de Catalunya; les forces d'oposició a la República.</p> <p>El bienni radical-cedista: la política restauradora i la radicalització popular; la revolució d'Astúries.</p>	<p>BL6.1. Interpretar la Segona República com una solució democràtica a la crisi del sistema polític de la Restauració emmarcant-la en el context internacional de crisi econòmica i conflictivitat social i analitzar les actuacions desenrotllades en cada una de les seues etapes en relació amb els problemes socials, econòmics i polítics heretats contrastant diverses fonts històriques.</p>	<p>CSC</p>

<p>El Front Popular: les primeres actuacions del govern; la preparació del colp militar.</p> <p>La Guerra Civil: la sublevació i el desenrotllament de la guerra; la dimensió internacional del conflicte; l'evolució política en les dos zones; les conseqüències de la guerra. La vida quotidiana en la rereguarda. La repressió. Propaganda i cultura.</p>	<p>BL6.2. Explicar la Guerra Civil i el curs dels esdeveniment en les dos zones tenint en compte els seus antecedents i el context internacional i destacar les seues conseqüències a partir del contrast de diverses interpretacions historiogràfiques.</p>	<p>CSC</p>
---	--	------------

Bloc 7: La Dictadura Franquista (1939-1975). Curs 2n Batxillerat		
Continguts	Criteris d'avaluació	Competències
<p>La postguerra: grups ideològics i suports socials del franquisme; les relacions amb l'exterior; la configuració política del nou Estat; la repressió política; l'autarquia econòmica.</p> <p>Els anys del “desarrollismo”: els plans de desenrotllament i el creixement econòmic; les transformacions socials; la reafirmació política del règim; la política exterior; l'oposició al franquisme.</p> <p>El final del franquisme: la inestabilitat política; les dificultats exteriors; els efectes de la crisi econòmica internacional de 1973.</p> <p>La cultura espanyola durant el franquisme: la cultura oficial, la cultura de l'exili, la cultura interior al marge del sistema. La censura.</p>	<p>BL7.1. Explicar l'evolució de la dictadura franquista assenyalant els seus suports socials, les resistències, les transformacions polítiques, econòmiques i socials que es van produir, relacionar-les amb la canviant situació internacional i interpretar la seua crisi com a resultat de les contradiccions i els conflictes que els estos canvis van agreujar.</p> <p>BL7.2. Seleccionar la producció cultural més representativa d'este període assenyalant els seus condicionants ideològics i polítics i reconèixer el valor d'algunes manifestacions culturals, incloses les desenrotllades a l'exili, com una font per a conèixer les transformacions que estaven ocorrent des de finals dels anys cinquanta qüestionant les visions estàtiques d'este període.</p>	<p>CSC</p> <p>CSC</p>

Bloc 8: la transició democràtica i el procés de consolidació. Curs 2n Batxillerat		
Continguts	Criteris d'avaluació	Competències
<p>La transició a la democràcia: les alternatives polítiques al franquisme, continuisme, reforma o ruptura; els conflictes socials i el paper dels moviments democràtics; la Llei per a la Reforma Política; les primeres eleccions democràtiques.</p> <p>El context internacional: la crisi econòmica mundial; les caigudes de les dictadures de Grècia i Portugal</p> <p>El període constituent: els Pactes de la Moncloa; les preautonomies de</p>	<p>BL8.1. Descriure les dificultats de la transició a la democràcia des del franquisme en un context de crisi econòmica i el paper exercit per l'oposició i els conflictes socials i relacionar tot això amb les mesures que van permetre el desmantellament institucional del règim i la celebració de les primeres eleccions democràtiques amb l'ajuda d'una línia de temps.</p> <p>BL8.2. Diferenciar el nou model d'Estat democràtic establert en la</p>	<p>CSC</p>

<p>Catalunya i el País Basc; la Constitució de 1978 i l'Estat de les autonomies La consolidació de la democràcia. Les amenaces del terrorisme i el colpisme. El colp d'estat del 23-F; l'ingrés en l'OTAN i la integració plena a Europa. La lluita per la igualtat de gènere i el benestar social. Els problemes de la democràcia espanyola en l'actualitat. El paper d'Espanya al món actual.</p>	<p>Constitució de 1978 de la dictadura franquista i destacar el pacte constitucional i la seua concreció en actuacions encaminades a assolir un ampli acord social i polític i a afrontar desafiaments heretats del franquisme a partir de testimonis, documents periodístics i textos historiogràfics.</p> <p>BL8.3. Analitzar l'evolució econòmica, social i política d'Espanya des del primer govern constitucional de 1979 fins a l'actual crisi econòmica, posar en perspectiva històrica el procés d'integració en la Unió Europea i en altres àmbits i destacar els èxits i desafiaments relatius a la igualtat social i l'Estat de Benestar.</p>	<p>CSC</p> <p>CSC</p>
--	--	-----------------------

COMPETÈNCIES DEL CURRÍCULUM

CCLI: competència comunicació lingüística.

CMCT: competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia.

CD: competència digital.

CAA: competència aprendre a aprendre.

CSC: competències socials i cíviques.

SIEE: sentit d'iniciativa i esperit emprenedor.

CEC: consciència i expressions culturals.